

SZÉKELY-UDVARHELY

UDVARHELYVÁRMEGYE JOGÜGYI, KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI LAPJA

AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEJYZŐK EGYLETE ÉS A GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 10 K. Félévre 5 K. Negyed-
évre 2 K 50 f. Külföldre egész évre 15 korona. Községeknek,
papok, gazdasági egyleti tagok- és közs. előjáróknak egész évre
8 K. Tanítóknak, közs. és körjegezőknek 7 K. — Egy példány
Telefon-szám 15. Ára 10 fillér. Telefon-szám 15.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos
BETEGH PÁL.
Főmunkatárs: **FÜLEI SZ. LAJOS.**

HIRDETÉSI DIJAK: Hivatalos hirdetések 100 szög minden
szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések □cm.-ként 6 fillér-
többbszöri közlésnél 4 fillérért közöltenek. Nyílt-tér sora 1 K. Hir-
detés és nyílt-tér díja előre fizetendő. — Megjelen hetenkint
kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: BETEGH PÁL könyvkereskedése, könyvnyomató és könyvkötő intézete (Kossuth-utca), hova minden e lapot érdeklő közlemények, előfizetések
M. kir. postatakarék és C'earing számla 10,489. sz. és hirdetések küldendők. — Kéziratok vissza nem adatnak. — M. kir. postatakarék és Clearing számla 10,489 sz

A székelykereszturi tanító- képző ügye.

(Válasz az „Ellenzék” f. évi február hó 17-iki számában
megjelent cikkre.)

Székelyudvarhely, február 20.

(T.) Valóban vörházító türelme van a papirosnak. Eltűri, hogy boldog, boldogtalan ráfirkálja a maga gondolatait, legyenek ezek a gondolatok akármilyen silányak és bármilyen oktalanok. — „Erdővidéki” ur is tollat ragadott és írt. A papiros türelmét azonban nem felhasználta, hanem vissza élt vele. Vissza élt vele oly módon, melyet tiltanak a társadalmi együtt élés legelemibb szabályai. Ezeket a szabályokat megsértette akkor, amikor nem mondott igazat.

Pontról-pontra veszem „Erdővidéki” ur cikkét.

Azt mondja, hogy Borbély Sámuelnek hét érve van a tanítóképző áthelyezése ellen. E hét érvből felel háromra s a végén oda konkludál, hogy Borbélynak nincs igaza. Elsikkasztott tehát négy érvet, a melyek fölött szörnyű nagy hangon írott irodalmi zsengejében napirendre tér s még azt is akarja, hogy higgyünk neki.

Lássuk e három érve adott válaszát.

Azt mondja, hogy nem az a kérdés, hogy Marosvásárhelyre helyezik-e az intézetet, hanem, hogy egyáltalán elhelyezzék Székelykeresztúrról, akármelyik székely városba. Második állítása az, hogy városban kell nevelni a tanítókat s nem egy kis (?) faluban, harmadik érve az, hogy Székely-

keresztúrnak 80 ezer korona évi forgalommal több, vagy kevesebbje van-e, számításhoz nem jöhet.

Mindenek előtt kijelentem, hogy a székelykereszturi tanítóképzővel semminemű személyes összeköttetésem nincs, tanító sem vagyok. Válaszolhatok tehát azzal a tárgyilagossággal, melyet nem tanusított a cikkíró, abból a kézzelfogható egyszerű okból kifolyólag, mert az „Erdővidéki” ur sorai képtelenül elárulják a személyesen érdekelt felet.

„Erdővidéki” ur szerint a tanítóképző tanárai „elkeseredett elemek”, akik a magyar nemzeti érdekek szolgálatába alig állanak. Miért vannak elkeseredve? Mert nem a nagy városok aszfaltjáról szemlélhetik a világ folyását, hanem egy kis faluból, ahová a tanerőket büntetésből deportálják.

Felhivom ez elkeseredett elemeket, szálljanak magukba és lássák át, hogy működésük hasonlatos ahhoz a vegetáláshoz, amelyre Dreyfusst rákényszerítette a francia vezérkar a rémes Ördögzigeten. A cikkírót pedig felhivom, tegyen tanúságot állítása mellett és bizonyítson. Bizonyítsa be, hogy a székelykereszturi tanítóképző tanerői elkeseredett elemek, hogy nemzeti érdekek szolgálatában nem állanak s hogy ennél fogva szeparatisták, szociálisták, vagy éppen anarkisták is talán.

„Erdővidéki” ur nem fogta meg a tolla nyelét és az elcsuszott egy kissé. A nyílt, a becsületes, a bevallott hazugságok teréről a leplezett rágalom országutjára tévedett. Mert

nem igaz az, hogy nemzeti feladatok teljesítésére képtelen az a tanári kar, miként nem igaz az az alaptétele, hogy a falu nemzetietlenné, hazafiatlanná teszi e művelt embereket. A városok szükségkép nem nevelnek hazafiakat, mint a hogy nem nevelnek hazaárulókat a faluk sem.

Hogy mégis ilyen állításokat kockáztattott meg a cikkíró, arra neki alapja kell, hogy legyen. El is árulja mindjárt, a hol azt mondja, hogy a tanítóképző vezetői azt a faji megkülönböztető elméletet állították fel, hogy a székely nép cigány és magyar fajkeverék.

Itt be is fejezhetném cikkemet. A roszindulatu rágalommal szemben ép oly hasztalan a háboru, mint a hülyének a tudományos magyarázat. Azonban mégis kíváncsi vagyok. Ki állította fel ezt az elméletet? Tud-e bizonyítani „Erdővidéki” ur?

Ha igaz ez a visszaélés, hadd bűnhődjék a bűnös. De akár igaz, akár nem, mit bizonyít ez a botrány? Semmit. Mert ez csak az alkalmazott tanerőknek haszontalanságát, de nem az intézmény javíthatatlan betegségét jelentené.

A mi a falun nevelt tanítók szellemi látkörét illeti, hogy nem tudják mi a gőzfürdő, hogy milyen ember a főispán, hogy mi a művészet stb. erre nézve egy kérdés sem van.

A fenyőt mért nem ültetik a tropikus vidékekre s miért nem ültetnek pálmát a sarkvidékeken? Ugy-e azért, mert nem azokon a vidékeken találja meg az életfentart-

A „SZÉKELY-UDVARHELY” TÁRCAJA.

Székely góbéságok.

— Elbeszélés a székely népeletről. —

Mottó: Aki mer, az...

— A „Székely-Udvarhely” eredeti tárcája. —

Ferkőbá nagyon tréfás ember volt, pedig az arcát tekintve, nem mutatott nagy hajlandóságot semmi bolondságra. Mindig olyan komoly volt, mint az éhes macska. Aztán a színe is emelte a komolyságát, mert hasonlított a „bakacsín” színéhez s mégis ha valahol megjelent, egész estéken át eltudta mulattatni a hallgatóságot. Hanem hát én most nem arról akarok megemlékezni, hogy miként tréfálta meg egyik-másik falujabeli székely atyafit, hanem arról, hogy miként nyerte meg az oláhfalvi embert.

Hm! megnyerni egy oláhfalvi embert s éppen a legokosabbat, aki állítása szerint eddig mindenkit megnyert, nem lesz kicsi dolog, de hát különben mért ne, hiszen megnyert ő az anyját, apját, papját, megnyert ő mindenkit, aki vele fogadni merészelt. S pedig merészelt fogadni vele mindenki, mert oly hihetetlen dolgokat szokott állítani, melyekre bátran rávághatta akárki, hogy: „nem hiszem!” Ferkőbának sem kellett több, azonnal a hihetetlen ember markába csapott s azt mondta: fogadjunk! Nos, fogadtak. Ferkőbá aztán nyert, újra nyert és mindig nyert.

Na, már ha valaki oly különös természetű, hogy egyre-másra fogad s oly bolond szerencséje

van, hogy mindig nyer, arról bátran állíthatni, hogy gazdag ember. Hát hiszen lehetett volna ő kigyelme is gazdag ember, mert volt esze elég. Igen ám, csak hogy nem volt keze ügyébe. Szerfölött szerette, a mint ő szokta nevezni jeruzsálemi Mózes, különösen akkor, ha oly „állás” árult, melyet tüve is megihatott. Meg is látogatta ő kigyelme mindennap „Jeruzsálem”-et.

Egy februári hideg este éppen „Jeruzsálem” előtt álldogált s meghallva, hogy oda benn zaj van, belül került. A kocsimában Oláhfaluból hat fuvaros volt, kik Parajdrol gyufát és sőt szállítottak s mert a nagy hideg és éles északi szél miatt tovább utazni nem lehetett, kénytelenek voltak éjszakára „dépót” verni. Fűtöztek a tűz körül, fűtöztek az asztal körül s mikor jól kimelegítették magukat, tréfálózni kezdtek. Merész Máté volt a legokosabb és legtréfásabb ember valamennyi között; még Ferkőbát is megkacagtatta. Egy szó, mint száz, Merész Máténak olyan jó kedve kerekedett, hogy még azt a sok furesaságot is elbeszélte, a mit az oláhfalviak egykor-máskor megcselekedtek; persze hozzátette, hogy azt mind a maguk javáért cselekedték.

— Hát a lajtorját miért vitték keresztül az erdőn, — kérde Ferkőbá — ezt még nem tudom.

— Az ugy volt, — mondja Merész Máté — hogy a közös erdőből fát vágni nem volt szabad, de mert egy eszes ember házat és csúrt akart építeni, a felsőbbséghez kért nyújtott be, miszerint engedtessek meg neki, hogy a lajtorját, a hogy neki tetszik, vihesse be az erdőbe, mert ő — ugymond — olyan furesa madarat látott, milyen

e világon több egy sincs. Megengedték. Ő aztán, hogy annál több fát vágasson le, keresztül fordítva vitte be az erdő közepe tájáig; levágván minden épületnek való fát, melyben a lajtorja megakadt s így annyi fát aprított ki, hogy akár a bábél tornyát is felépíthette volna.

— Szavát ne felejtse, miféle madár volt az? — kérde Ferkőbá, tán bizony fekete rigó?

— Dehogy! Tarka harakály — feleli Merész Máté.

— Maga Mátébá olyan értelmesen magyarázta nekem ezt a históriát, mint egy falusi rektor. Hinnem kell magáról, hogy nemcsak tréfás, hanem értelmes is.

— Hja barátom! Oláhfaluban én vagyok az első ember, ha valahová deputációt küldnek, mindig én vezetem, én vagyok a szószóló, még egy lakodalom, egy keresztelő, egy tor sem eshetik meg nálam nélkül; a falunak én vagyok a keze, lába, szeme, szája, lelke, mindene. Mikor ilyen jó kedvem van, szeretek tréfálózni, de különösen szeretek fogadni, mert tudja meg barátom s ugy nézzen meg engem, hogy én mindig nyerek. De tudja mit mondok?

— Igen, ha megmondja.

— Maga nagyon távol ül tőlem, jöjjön közelebb s ha a természetével megegyezik, fogadja el ezt a pohár „masinoriumot”. Itt előttem is van egy pohárral, a sapkával leborítom s anélkül, hogy a sapkához nyulnék, megiszom, hiszi-e?

— Már engedjen meg Mátébá, de nem hiszem.

— Mit! maga nem hiszi? Fogadjunk!

tás feltételeit. — Hát talán sokat látott a világból az az ember, aki Marosvásárhelyen tanult? Talán Marosvásárhely a világközepe, ahonnan eoispo magas műveltségű emberek kerülnek ki? Talán a színház, a kávéház, a zsúr, az aszfalt a tanító élethivatásának környezete és nem a nép, a mező, a gazdaság, a falusi gyerek? Talán nagyműveltségű tanítókra, urfiakra van szükségünk s nem olyan emberekre, kik ott nevelkednek, ahova élethivatásuk kényszeríti, a falun? És végül mióta butit a falu és mióta fordult akkorát a világ, hogy egy néptanító szellemi látkörének megfelelő ismereteket nem lehet elsajátítani Székelykeresztúron, hanem csak Marosvásárhelyen? Széles látkörű, fajaért élni tudó, képzett tanítót miért nem lehet nevelni a városon kívül? Nemzet-gazdákat akarunk-e nevelni a tanítókból, vagy jó gazdasági érzékkel bíró néptanítót? Politikust-e, vagy jó magyar fajérzékű embereket? Színházban, kávéházban, aszfalton nevelt, nagy igényű emberek, hogy fogják betölteni hivatásukat a falun, a hcl mint a nemzet napszámósa napról-napra érezniök kell egy-egy vágyának, egy-egy úri szokásnak letörését a kicsiszolt városi igényekből? Nyomorult fizetéssel dotált állásokat melyik ember fogad el szívesebben, a nagyobb városi igényű ember-e, vagy a falusi? Mire valók a könyvek, a szemléltető előadások, a tanulmány-utak?

Min lezerek a kérdésekre feleletet várok, mert addig nem hiszek „Erdővidéki“ ur frázisainak. Feleletet várok arra is, hogy a jelenlegi helyzet tarthatatlansága miatt volna orvosolható. Az intézetet miért ne lehetne a modern igényeknek megfelelően berendezni s miért ne lehetne olyan tanerőkkel ellátni, akik nem elkeseredett, deportált elemek? Hiszen az intézet u jáépítéséről van szó s ami hiba található ez idő szerint, mind orvoslást nyerhet az újjászervezésben. És akkor nem lesz többé tarthatatlan az állapot, nem lesz többé régi világ, mint a milyen régi világból előrántott alak az a tanító, akit olvasói mulattatására alaposan kiszinezve bemutatott

Elismerem, hogy a tanítónak intelligen-

— Nem bánom, ha fogadunk is, ha nem is, de szeretném tudni, mit fizessenek, ha megnyer, vagy mit fizet, ha véletlenül megtalálom nyerni?

— Hét kupa bort!
— Az igen sok, öt is elég lesz.
— Legyen tehát öt.
— Jó!

Merész Máté a poharát lefödté a sapkájával, azután az asztal alá hajolva, a szájával úgy tett, mintha szürcsölne valamit; kevés idő múlva kikelt onnan s azt mondja Ferkőbának:

— No, barátom! megittam; ha nem hiszi nézze meg!

— Maga azt mondta volt nekem Mátébá, hogy nem nyul a sapkához, hiszen nem is nyult nő; igen ám, de én sem nyulok hozzá, mert ha hozzányulok s elveszem, úgy csakugyan megihatja a pálinkát s akkor meg vagyok nyerve; így azonban, mert bizonyos vagyok benne, hogy a pohár érintetlenül áll: én nyertem. Fizessen!

— Igaza van, úgy akartam, hogy hitessen el magával, hogy az asztalföldén át kiiszom a pálinkát; az a szürcsölés forma épen arra való volt, hogy a figyelmét fordítsam a sapkáról másfelé s magával, mikor kikelek az asztal alól, vétessem el a sapkát. Minthogy azonban a tervem nem sikerült, megnyert, tehát fizetek, hanem annyit mondhatok, hogy maga az első ember, aki engemet megnyert.

— Én leszek a második is — mondta magában Ferkőbá.

Javában folyt az iszogatás. Ferkőbá ezalatt töprengett, gondolkozott, hogy miféle hihetetlen újsággal álljon elő. Egyszer, mikor a tizedik pohárnál jártak, azt kérdezi az oláhfalviaktól: ismerik-e a fekete rigót? Merész Máténak nehezére esett ez a kérdés s azt mondja:

— Tán bolondnak tart, hogy ilyet kérdez! De hát különben miért kérdezi?

ciára van szüksége. Jól ismerem azt a közmondást, hogy a francia-német háborút a német iskolamesterek nyerték meg. — Az intelligenciának, a jó modornak azonban nincsenek patentírozott városai. Székelykeresztúr város, nagyközség sem a buták, a hazaárulók, a modortalanok, a műveletlenek gyülelész helye. Aki világot ismerni, tudást szerezni akar, megteheti ezt a havasok világában is, mert a tudásnak, a műveltségnek nincsenek áthághatatlan korlátai.

Nincs olyan intézmény, melynek ne lennének hibái. Ezeket a hibákat elenyésztetni kötelesség. De kiszinezni ezeket a hibákat, lelépni az igazmondás ösvényéről a ferdtések és inszinuációk széles útjára, rejtett magán érdekekből, vagy pusztán rossz indulatból, olyan eljárás, melynek dicsőségét átengedem „Erdővidéki“ urnak, aki nagyhangú szavakban puffogatja el üres és tartalmatlan állításait

Ami végül azt a 80 eze: korona forgalmi többletet illeti, szerényen figyelmébe ajánlom „Erdővidéki“ urnak, hogy ez is igen súlyosan esik a mérlegbe. Mert egy fejlődésnek indult községet csak úgy meilékesen megfosztani 80000 K évi forgalomtól azért, hogy cikkirő urnak igaza legyen, talán még sem volna helyes eljárás ezekben a napokban, mikor annyit küzdünk a székelynép anyagi érdekeiért. Végül is a szerzett jogoknak kell, hogy legyen annyi súlyuk a mérlegben, mint cikkirő ur irodalmi szárnypróbálgatásának

Eltekintve „Erdővidéki“ cikkétől, konstatáljuk, hogy az áthelyezés mellett megindított mozgalom, szélmalom harc. Bizonyítja ezt Dr László Mihály országgyűlési képviselőnek lapunkban már közölt távirata is. A miniszterium, mint ebből láthatjuk, több belátással intézte el az ügyet, mint azok a marosvásárhelyi urak, akik jónak látták elhallgatni a deputációnak adott felelettel. Nem követné ezt a példát „Erdővidéki“ ur is?

Bőjti gondolatok.

(—s). Elmultak a vig farsangi napok, a tréfa, a vidám kacaj, a mulattató bohóságok véget értek, elnémult a vig zeneszó, hogy helyet adjanak a csendes elmélkedéseknek, a komoly

— Én bizony csak azért — mondja Ferkőbá, hogy ha nem ismernek, megmutatnék egy fekete rigó-családot; a fiókák teljesen meztelenek, mert csak négy naposak.

— Azt már nem hisszük — mondják az oláhfalviak mind.

Merész Máté még a helyéről is felkelt s nagy hangon kiabálta:

— Nem hiszem, nem hiszem, maga bolond, mert hát februárban s ilyen farkasordító hidegben nincs meztelen fekete rigófiu.

— De én tudok mutatni — mondja Ferkőbá.

— Nem hiszem, ha százszor — mondja sem hiszem!

— Ide azt a kezét, fogadjunk!
— Fogadjunk, akár a mennybeli jussomban!
Fogadtak 20 font sóban.

Ferkőbá elment haza, elövelt egy lepedőt és egy meleg pokrócot s azokba szépen belegöngyöltette két fiát, kik négy napos ikrek voltak Ferkőbáné mikor ezt látta, még nem szólt semmit, nagyon beteg volt, csak úgy nyögött szegény, de mikor meglátta, hogy az ura az ajtófelé viszi az ő „csemétéit“ — rosszat sejtve — feljajdult; sirva, könnyörögve kérdezte férjétől, hogy mit akar? Ferkőbá azt mondta:

— Husz font sőt kapok egy oláhfalvi embertől, ha ezeket a fiukat bemutatom

— Hagyja el azt a sőt „apjok“, mert nekünk elég sós vizünk van, az pótolja a sőt; gondolja meg, hogy milyen hideg van s aztán, hogy a gyermekek is meghülnek.

— Ne busulj „anyjok“, bizd rám!

Ferkőbá a két gyermeket magához véve, elvitte a „dépóra“ s mikor kibontotta, a nagy hahota majd felvetette a hajlékot. Mikor a zaj valamennyire lecsendesedett, Merész Máté előállott s azt mondta:

— Na, barátom! megnyertem, mert maga a

magunkba szállás heteinek. Az emberi társaságok fűszerét képező vig kedély hangulatot a csendes ájtatosság, a komoly elmélkedések és gondolatok váltották fel. Karneval herceg ragyogó, pajzán uralma megszűnt, s annak már csak emléke él, mint szép álom lelkünkben. Sokan, kik az élet célját csak a világnak zajos mulatozásaiban, a dévajkodásban találják, talán busan, lehorgosztott fővel haladnak utjaikon és zsörtölődve

„Szidják, átkozzák a papot,
Mért adott rövid farsangot!“

s nem tudnak kibékülni — az elmúlt zajos napok hatása miatt — a világnak természetes folyásával, a dolgoknak természetes rendjével, mert a komoly munkához, a csendes elmélkedésekhez sem kellő érzékek, sem megfelelő akaraterejük nincs. De többen vannak, kiket más természeti és érzelmi behatások vezérlelnek az élet útjain, kik felfogják az emberi élet magasztos hivatását és cselekszik — nem azt, mit a csapongó érzékiség, hanem a mit a józan megfontolás, az emberi tökéletesedés útján haladó ész parancsol: az egyéni és a társadalmi, az általános emberi boldogulás nagy munkáját. A józan ész előtt ott áll a bőjti napokban a legigazabb, a legszentebb példa, a keresztény világnak eszménye, a vallásos, a hívő léleknek királya, főpapja, prófétája, az Ildvezítő, az ő fenséges alakjában, alázatos szelidségével, az egész világot átölelő szeretetével, az igénytelen egyszerűségben is az egész világ fölé emelkedő akaraterejében megnyilvánuló isteni voltával, a mint küzd a pusztában a kísértővel, Sátánnal és diadalmasan meggyőzi azt. Ott áll a magasztos példa, a Megváltó, ki azért vonult a pusztába, hogy ott esendesen magába szállván átgondolja még egyszer az ő hivatásának komoly voltát, a munka nehézségét és számot vessen az útjában gördülő akadályokkal. S bár tudta, hogy a vég a Kálvária keserves útja, a Golgota keresztje lesz: még sem retent vissza a küzdelemtől.

Valóban e példa fenséges, e példát követni erkölcsi kötelesség, egyedüli életcél. Itt vannak a bőjti napok, a melyek nem azt követelik mi tőlünk, hogy sanyargassuk a testet, megtartóztassuk magunkat bizonyos ételek élvezetétől, hanem sokkal inkább azt, hogy gondolkozzunk teendők felől.

Az egyéni életben, mert ez a legfőbb, mint-hogy ezen épül fel a család és társadalom, míg egyik részen hiányzik a nemes önértet, a kellő önismeret, addig másik részen az egyéni erő túbecsülését, a hűségét, a kapaszkodási vágyat s végeredményében stréberséget látjuk lépten-nyomon. Orvosszer kell ide, a nevelésnek gyógyító füve. Nem azt a nevelést értjük alatta, melyet csupán a szülők vagy a tanító mesterek végeznek a családi és iskolai életben a gyermekek körében, hanem igenis azt az általános nevelést, melynek vezetője kell, hogy legyen minden arra hivatott

rigó-fiuk helyett két fiu-gyermekeket hozott, tehát fizessen nekem 20 font sőt, ha különben az árát fizeti, az még jobb lesz.

— Én pedig azt mondom, — folytatta Ferkőbá — hogy én nyertem meg, mert ezek négy napos rigófiókák.

— Ha az egész világot ide hívja, akkor sem hiszem, hogy legyen valaki, aki azt mondhassa, hogy ezek Rigófiókák.

Ferkőbá a két kis gyermeket az ágyba tette s beszaladt a „dépóval“ szomszédos lakosokhoz; ott lakott a baba, tovább a falusbiró s még két komája; behívta őket. A bábától azt kérdezte: mikor születtek ezek a fiókák?

— Azok biza ezelőtt négy nappal.
Most a biróhoz és komájához fordult s kérdezte:

— Hogy hívnak engemet?
— Rigó Ferencnek — lön a válasz.
— Na, édes Mátébá! Minthogy az én nevem

Rigó Ferenc, önként következik, hogy ezek itt az én fiaim lévén, Rigófiuk s minthogy én is, magzataim is feketék, tehát fekete Rigófiuk. Ha lesz szíves a lakásomig faradni, a Rigófiuk anyját is bemutatathatom. Nem tehetek róla, de az is elég fekete. Még csak azt vagyok mondandó, hogy ha most is kételkedik az én és gyermekeim Rigófiúságában, jöjjön el velem a paphoz, majd ott is igazolva látja ezen becsületes tanuk állításait.

— Ez a második eset, hogy megnyertem. S hogy épen egy ülőhelyemben egy és ugyanazon ember kétszer nyert meg, megvallom resteltem. Tehát fizetek, de esküszöm az élő Istenre, hogy sohasem fogadok korondi emberrel.

Ferkőbá a markába nevetett s azt mondta:

— Aki mer, az nyer.

— Nem mindig — mondja Merész Máté, mert én is mertem, még sem nyertem.

József János.

ember az ő körében. Az a nevelés, amelynek jel-szava mondata: „irtsuk ki azt, a mi gyalázatos!”

Gondolkodjunk, elmélkedjünk a családi életben reánk váró kötelességekről is. Igyekezzünk megteremteni a családokban az egyetértést, a szeretetet, a hűséget vigyük be minden családba a békességnek, a családi létfenntartás kötelessége tudatának lelkét. Törekezzünk egyező akarattal arra, hogy ne legyenek a családi életben tivoronyázó, kocsmaiban, kávéházakban, kártya asztal mellett pazarló férfiek, feslett életű, fészegő, uraskodásban versengő, nagyravágyó nők, rakoncátlan gyermekek, hanem legyen a családi élet az az üdítő forrás, hová forró ohajtással sovárog mindig az élet vándora.

A társadalmi élet tere is megkívánja a komoly gondolkodást. Alakítsuk át a társadalmat egy nagy családdá. Irtunk ki annak kebeléből minden léha, üres dolgot, amely amugy is csak arra való, hogy teljék általa az idő és ezalatt satnyuljon a társadalom. Adjunk eszméket a társadalomnak, melyek megvalósításra várnak, fokozzuk — különösen a művelt társadalom körében — az általános emberi művelődést, előre haladást, boldogulást célzó intézményeknek teljes rokonzenével való felkarolását. Mert igen gyakran, sőt a legtöbbször a mit meg nem tehet az egyén, ami nem sikerül az államhatalomnak, megvalósíthatja egy kis jó akarattal a társadalom. És mily sok tennivaló van e téren? ! Ott a honi ipar! Ki van adva a jelszó: pártoljuk a honi ipart! És az még is teng-leng, mert bizony a társadalom nem pártolja úgy, a mint kellene, a kis iparos éhen hal, mert a társadalom keveset törődik vele. A kereskedelem sok tekintetben idegen, mert nem tudunk megbarátkozni azzal a gondolattal, hogy a brüsseli csipke, a párisi charreaux, a brünni posztó vagy a bécsi kamgarn stb. egy csipetnyivel se különb, mint a hazánkban előállított megfelelő cikkek. Kis dologra ügyet vetünk, az „Union Augsburg und Linz German“ gyufa, az „Anton und Goldsfn Glas-, Möbel- und Porzellan-lager Bistritz“ oly természetes dolgok előttünk, hogy fel se tűnnek, dacára, hogy bizonyos cégek-től még „Correspondenz-Karte“-kat is lehet kapni szép Magyarországon. És a szántó-vető emberrel, a föld népevel, az őstermelővel kicsoda törőd-nék? ! Egyszerűen „paraszt“-nak nevezzük, holott ők képezik az alapvető, a tulajdonképeni nemzet fenntartó elem zömét. Ő nekik kell legtöbbször végigjárni a Kálvária keserves útját — a társadalom közönyössége miatt — és jutalmuk legtöbbször az életnek Golgota-keresztje. Gondolkozunk hát és javítsunk.

És csalódnánk, ha azt hinnők, hogy a külső, világi téren kívül magában a belső életben, a hitélet terén is nem volnának javítani valók. Rendesen azt keresik az emberek, ami szétválaszt, de soha sem azt, a mi összekapcsol. Nem jól van ez így! Hisz a Krisztus parancsa a szeretet törvénye, az emberi élet célja: a boldogság, e kettő együtt jár, s egyik a másik nélkül el sem képzelhető, nem gyakorolható, meg nem valósítható.

Gondolkozunk hát e bőjti napokban, s miként egykor az Idvezítő a pusztában, mi is üzzünk el magunktól minden kísértőt, gondolkozunk teendőink felől, s akkor boldog lesz az egyén, megelégedett a család, felvirágzik a társadalom minden intézménye, erősödik a hitélet. S bár olykor a Kálvária keserves útján kell is járnunk, nem rettenünk vissza a Golgota keresztjétől sem, mert az többé nem halál, hanem örök élet.

Krónika.

— Fővárosi levelezőnkől. —

Budapest, február hó 19-én.

Véres háború dul a Sárga tengeren, egymás után érkeznek a tengeri ütközetek hírei. A japánok bámulatos ügyességgel indították meg a háborút s ma már nemcsak a tengeren, de a szárazföldön, Koreában és Mandzsuriában is uralkodnak a helyzetben. Azonban tény, hogy a háborúról érkező hírek ellenőrizhetetlenek. Az orosz katonai szellem nem tűri a nyilvánosságot, a japánok pedig, épen mint a kínai háború alkalmával, elvből nem adnak tudósításokat. A világ tehát többé kevésbé találgatásokra van utalva.

Innen a sok ellenmondó hír és innen az a sajtáságos jelenség, hogy a lapokban hihetetlen mennyiségű hadi hajó elsüllyesztéséről irnak. Ha annyi hajó süllyedt volna el, fogatott volna el és fagyott volna be, mint a hányról a hírlapok irnak, akkor az orosz és japán haderő fölülmulta volna a világ összes tengeri haderejét.

Az orosz japán háború hullámai egyre nagyobb hullámokat vetnek s ma már érezzük a hatást Európában is. Diplomáciában, sajtóban, börtönök nagy az izgatottság, mert soha sem lehet tudni mikor robban fel egy akna a „békés világ“ területein is. Ebben kulminálnak a hét legfontosabb eseményei.

Ma már a háború szelleme levert minden egyéb szenzációt s a legérdekesebb eseményekről is eltereli a közfigyelmet. Szinte alig vettük észre, hogy a delegációk befejezték tárgyalásaikat s a sablonos próba ágyú lövésekkel lezajlott a delegáció tevékenységének utolsó felvonása is. Már csak az epilógus, az udvari ebéd van hátra.

Tudósításom nem volna teljes, ha a háborúval kapcsolatban nem írnék a Népszínház háborújáról is. Küry Klára, a már rég óta uralkodó primadonna hagyta ott a Népszínházat, miután Porzsolt igazgatónak egy levélben be jelentette utli miatmát. Nagy hírlapi harc, sok hü hó kekedett belőle, melynek végeredménye a teljes szakítás lett Most pörölik egymást és — megélnék egymás nélkül.

Sok hü-hó semmiért. Ennek a társadalmi bajnak áldozata lett Horváth Adam akit sikkasztás gyanújába keverték, letartóztatattak s végül kiderült, hogy a volt képviselő nem annyira sikkasztásban, mint inkább delirium tremensben szenved. — Sajnos nem derült ki a bileki lázadók ártatlansága s egy esomó katonát itélt szigorú fogságra a Trebinjei hadbíró. A sikkasztóknak, hamisítóknak, öngyilkosoknak hete volt ez, melyben nagy aratása volt a rendőrségnek. Szinte borzalom, milyen nagy a társadalmi korrupció s ha komolyan venné feladatát a krónika, egy egész kis művet állíthatna össze a bűnök e tömegéből. De minek részletezni e sok bűnt, könyvet és gyalázatot? Ha már benne vagyunk a bűnbánatnak napjaiban, ne kavarjuk fel a nagy bűnök kloakáit, holnap amugy is új szenny merül fel a mai tisztogatás után. De a farsangi zaj le-teltével gondoljunk arra, hogy elérkeztek a magunkba szállás komoly pillanatai. r. l.

Tan- és nevelésügy.

Az ide vonatkozó miniszteri rendelet értelmében felhivom az elemi iskoláknál szervezett ifjúsági egyesületek vezetőit, hogy az 1902-3-ik tanévi munkálkodásra vonatkozó kimerítő jelentéseiket hozzám 8 nap alatt sürgetés bevéjárása nélkül mulhatlanul terjesszék be. Székelyudvarhely, 1904. febr. 20. Sziklay P. Gyula, s. k. kir. tanfelügyelő.

Az udvarhelymegyei népnevelési egyesület f. hó 14-én tartotta meg rendes közgyűlést. Elnöke az egyesületnek továbbra is Hlatky Miklós, titkára Nosz Gusztáv és pénztárosa Gyerkes Mihály. A közgyűlés határozatához képest az a 600 korona, mely évenként 4-5 iskola segélyezésére szokott fordítani, jelenleg nem e célra, hanem arra fog felhasználtatni, hogy a vármegye területén levő elemi iskolák részére a vármegye térképe szereztessék be. — Az állatvédő egyesület Fülel Sz. Lajos közvetítésével ez idén is 150 példányban küldte meg a gyermeknaptárt, mely egy-egy 1/3 részben a zetelaki, a vargyasi és az etédi népiskoláknak fog megküldetni a tanulók között leendő kiosztás végett. Az elnökség ezért ezuton is köszönetet fejezi ki ugy az adományozó egyesületnek, mint Fülel Sz. Lajosnak a közvetítésért. Az egyesület vagyona 16564 K 98 fillér. Tekintettel ezen egyesületnek nemes intencióira és a népnevelés érdekének támogatására irányuló törekvéseire, az elnökség felhívja a közvetítésért, testületét, nemkülönben a népnevelés barátjait, hogy annak körében mennél nagyobb számban lépjenek be.

Egyházi élet.

Szent-Antal estély. A január 16-án tartott Szent-Antal estély is méltán sorakozott a többi sikerült esték mellé. A választékos műsort és a szereplők kiváló előadását élvezettel hallgatta végig a természet zsufolóság megtöltött közönség. Brassai Imre szépen sikerült szavalata után Kopácsi Mici énekelte el kellemes hangon a „Bizalom“ című egyházi éneket, melyet még élvezetesebbé tett Persián Erzsike szép harmonium kísérete. Majd Pázmán József realiskolai tanár tartott szép tanulságos felolvasást a vallástalan családról és nő-ről. Azután a gymn. ifjuság zenekara adta elő Morascher Hugó zenetanár vezetése alatt az „Aria“

c. darabot a közönség nagy tetszése között. Dózsa Sárika pedig szép szavaló tehetségét mutatta be, midőn Várady Antalnak „Örökkévalóság“ c. költeményét előadta és fellépése kellemesen lepett meg és zajos tapssal jutalmazták. Giacomuzzi Mihály realiskolai tanulóknak esellő szólója, melyet harmoniumon Morascher zenetanár kísért, valóságos művészet volt. A következő Szent-Antal estély folyó hó 23-án (kedden) este lesz a róm. kath. gymn. dísztermében a következő műsorral: Ének Szent-Antalhoz, éneklí az ifjuság 2. „Ave Mária“ Kalo-csaj Alántól, szavalja Palanc Jenőke. 3. Felolvasás, tartja Szabó János s lelkész. 4. Egyházi ének, éneklí Persián Erzsike, harmoniumon kíséri Gál Sándor kántor-énektanár. 5. „Judás“ Várady Antal-tól, szavalja Dobay Etelka. 6. „Lango“ Händel-től, harmonium kísérettel előadják Giacomuzzi Mihály (gordonkán) VIII. o. t. és Dózsa Imre (hegedűn) V. o. t. 7. „Sóvár asszonya“ Inczinger Ferenc-től, szavalja Burger Arthur főgymn. tanár. 8. Ének a keresztfához megyek. Rendezők: Burnáz Mariska, Daróczy Erzsike, Dobay Mariska. Kezdeté este fél 8 órakor.

Egyházi estély. A székelyudvarhely ev. ref. egyház ma, február 21-én d. u. 5 órakor az ev. ref. kollegium tornacsarnokában egyházi estélyt tart. A rendezők: Bod Emma és Csanády Margit a következő érdekes programot állították össze: 1. A gyülekezet éneke: Nagy Isten téged imád XXX. dics. 1 vers. 2. Elnöki megnyitó 3. Énekel, kísérettel: Kovács Dánielné. 4. Felolvasást tart: Gönczy Lajos ref. koll. igazgató. 5. Zongorán játszik: dr. Solymossy Lajosné 6. Szaval: Maksai Elemér VIII. g. o. tanuló. 7. Zárszó. 8. A gyülekezet éneke: Áld meg Ur Isten . . . Belépés ingyenes. Kegyes adományok az ev. iskolai szegény tanulók részére köszönettel fogadtatnak.

Külömfélék.

— **Személyi hír.** Kishalmgyi Hollak y Arthur, vármegyénk főispánja tegnap fia meglátogatása céljából Kolozsvárra utazott. Visszajövet Sepsiszentgyörgyre megy, hogy gróf Haller János háromszék-vármegyei főispán e hó 23-iki ünnepélyes beiktatásán részt vegyen. Szerdán hazakerkezik városunkba.

— **Gróf Haller János** főispán beiktatása alkalmából a vármegyénket képviselő küldöttséghez való csatlakozásukat bejelentették a már korábban közöltekén kívül: Balássy Sándor földbirtokos és Szabady Tivadar főszolgabíró.

— **Esküvő.** Dr. Mester Jenő homoródszentmártoni körorvos e hó 23-án esküszik örök hűséget Mózes Hermin k. a.-nak, Mózes Károly és neje földbirtokos és szeszgyáros leányának Homoródhévízen.

— **Harminc éves tanítói jubileum.** Mathé József martonosi tanító f. hó 4-én ünnepelte meg tanítói működésének 30 éves jubileumát. Ez alkalmából egy a vidéki tanítók, valamint a község lakosai üdvözölték az ünnepeletet, ki felettes hatósága és a község lakosai, valamint kartársai elismerését, szeretetét teljesen kiérdemelte. Kitüntetés nem kapott a jubiláló tanító, de talán elég kitüntetés az a közszerelet, mely szerény környezetben íranta megnyilvánult s a melnyél nagyobb kitüntetés adni nem lehet senkinek.

— **Női kongresszus.** A magyar védő egyesület, Vasary Kolos bibornok hercegprímás véd-nöksége alatt f. évi február hó 29-én tartja meg a női kongresszus előkészítő ülését Budapesten. A kongresszus célja belevonni a hazai nőegyesületeket a magyar ipari védelem mozgalmába, hogy ezzel társadalmilag is teljesen szervezve legyen a magyar ipar mellett kifejtendő védelmi harc. Az egyesület lapunk útján is felhívja vármegyénk nőegyesületeit, hogy csatlakozzanak a kongresszuson résztvevő nőegyesületekhez és képviseltesék magukat ebben a tanácskozásban, hogy tapasztalatokban gazdag nézeteik az ország javára értékesíthetők legyenek.

— **A földmivelésügyi kormány az erdélyi szürke magyar marha ellen.** Riasztó hírt kapunk egy körlevélből, melyet Orosz Lajos cs és kir. kamarás, szenterzsébeti nagybirtokos intézett gazdátársaihoz. E körlevél szerint folyó hó 12-én tisztelt egy küldöttség Tallian földmivelésügyi miniszternél az Udvarhelyvármegyei Gazdasági Egyesület nevében, hogy felhívja a miniszter figyelmét a magyar, szürkemarha tenyésztésének intenzívebb pártolására. A küldöttség Daniel Gábor, Ugron János, Bedő Albert, László Mihály, Ugron Zoltán és Orosz Lajos tagokból állott, kik előtt kijelen-

tette a miniszter, hogy a nyugati marha fajták tenyésztésére fog törekedni, sőt barátja az összevissza keresztelésnek is. — Mondanunk sem kell, hogy ez a hír leverő hatásként kell hogy hasson egész gazdatársadalmunkra, mert ezzel megsemmisülne az utóbbi évtizedek nagy fáradsággal és nagy anyagi áldozatokkal létrehozott tenyész irányának minden szép eredménye. Darányi volt földművelésügyi miniszternek pedig egész ideája, egy versenyképes magyar fajta előállítása — füstbe megy. Magával a körlevéllel csak lapunk jövő számában fogunk foglalkozni. Most közöljük a szomorú hírt, hogy tudomást vegyen róla addig is a vármegye egész gazdaközönsége.

— **A polgári önképző-kör** holnap (hétfőn), megtartandó fillérestélyén Koronkay Ferenc ének-szólót ad elő, Kun Karolina szaval, Fischer Ferenc felolvas, Pap Sándor és Kiss Lajos duettben énekelnek. Az estélyt Kun Irma, Donáth Irma Benedek Tihamér és ifj. Szemerjai Károly rendezik.

— **Üsző vásár Székelykeresztúron.** A f. hó 22-én Székelykeresztúron megtartandó országos vásár alkalmával, mint értesülünk a vármegyei kiscgazdák részére 5000 K értékű üszőt fognak kedvezményes vásárlási áron kiosztani. A miniszteri kirendeltség ez újabb ténynek érdeme Kóós Mihály marosvásárhelyi miniszteri kirendeltségi vezető személyéhez fűződik, akinek sikerült közbenjárásával kivívni a vásár létesítését. Mint értesülünk Kóós személyesen is jelen lesz a vásáron.

— **Legelő vizsgálat.** Dorner Béla miniszteri megbízott f. hó 18-án, Hlatky Miklós gazdasági egyleti titkár kíséretében megvizsgálta az oláhfalvi közbirtokossági legelőket. A vizsgálat célja az volt, hogy tájékozást szerezzen e nagy kiterjedésű havasi legelőkön szükséges javításokra vonatkozólag.

— **A dalegylet** által folyó hó 13-án rendezett dalestélyen felülfizettek: dr. Damokos Andor, Tompa Árpád, dr. Ráczkóvi Sámuel, Halbach Jakab, Sterba Ödön 2—2 K, Nagy Elemér, Gáspár Sándor, Tóth József 1—1 K. Fogadják ezúton is dalegyletünk hálás köszönetét. Székelyudvarhely, 1904. február 20. Ifj. Szemerjai Károly, titkár.

— **Az álom- és hipnotizmusról** valóban érdekes felolvasást tartott Dózs a Jakab kir. főreáliskolai tanár pénteken este a helybeli kereskedő ifjúsági kör helyiségében. A mindvégig nagy érdeklődéssel hallgatott felolvasást lelkes eljenzéssel honorálták s végül Csató Imre gramphon-játékai mellett mulatott a szépszámu közönség.

— **Farsangi mulatságok Parajdon.** A ifjúsági egyesület folyó évi január hó 30-án tartotta meg az ifjúsági dalkör közreműködésével és táncvigalommal egybekapcsolt mulatságát, az áll. tanítók felügyelete alatt. Színe került ez alkalommal a „Gardedame” 1 felvonásos népszimű. Előadás és mulatság igen szép erkölcsi eredménnyel érték véget.

— **A ki kertjét szereti, szép virágokat és kitűnő konyhakerti terményeket akar,** az fedezze magzsükségletét *Mauthner Ödön cs. és kir. udvari magherkeskedésében Budapesten, Rottenbiller-utca 33.* A cég idei árjegyzékét, mely 226 oldalra terjed, kívánatra mindenkinek ingyen küldi. Ezen árjegyzék az általánosan ismert, világhírű, kitűnő magvakon kívül, még a különösen érdekes és meglepő konyhakerti- és virágujdonosságoknak egész sorozatát is tartalmazza.

— **Szaj- és körömfájás.** Vármegyénk Benczéd községében a hasított körmű állatok között a ragadós szaj- és körömfájás egy udvarban fel lépett. Eddig 8 drb állat s köztük a község tenyészbikája is benne van a járványos betegségben. A legszigorubb óvó-intézkedéseket foganatosították, hogy a veszedelmes gyorsasággal terjedő járványt megfékezessék.

— **Nyilvános nyugtázás és köszönet.** A február 14-én megtartott tréfás tündérestély, a vára-kozásnak teljesen megfelelő, fényesen sikerült. Olyan előkelő és nagyszámu közönség a farsáng egyetlen mulatságán sem volt együtt, mint ezen. Igen jól esett együtt látnunk az intelligenciát és a polgárság színe-javát felekezeti különbség nélkül. Az estély összes bevétel 1594 K 84 f. Kiadása

782 K 34 f. Maradt tiszta jövedelem 812 K 50 f. Felülfizettek: Göncy Lajos, Solymossy János, dr. Imreh Domokos. özv. Zakariás Ignác 10—10 K, Vajda Lajos 6 K, Solymossy Endre, Szakács Károly, dr. Vass Lajos, Vajda Ferenc 5—5 K, Zöld János (Szenkovits utóda), Ilyés István 4—4 K, Nuszbaum Ignác 3 K, Rudnyák Péter, Teichner Jakab, Barabás Jenő, Fazakas József, Persián János 2—2 K, Rápoli Károly 1 K 40 f, Schlosser Vilmos 1 K, összesen 89 K 40 f. Kisorsolásra értéktárgyakat adtak (2-ik közlemény): Mezei Ibolyka 6 drb, Valentsik Lajos 2, Betegh Pál 5, Gergely Jánosné 4, Fankovich Mariska 2, Dolny Róbertné 2, dr. Solymossy Lajosné 1, özv. Barabás Fábri-ánné 1, Beke Ferencné egy tál tészta, Domé Rezsőné egy tál tészta és egy üveg likört, dr. Urbányiné 3 K, Fejes Áronné, Hann Pepi 2—2 K, Kassay Gézané 1 koronát. Kisorsolásra befolyt összesen Madarász Veronika ig-tanítónő kezéhez 77 K 40 f. Ráduly Mici és Hermann Helén gyűjtése 17 K. Sorsjegyekből az estélyen árultak: Madarász Veronika, Bod Emma, Kelemen Ilona, Márk Ilona. Pfaffenhuber Izabella, Szabó Andrásné 121 K 60 f. Pezsgőből: Szabó Andrásné, Nagy Elvira 36 K, Juxbazárból: Solymossy Ágnes, Solymossy Panna, Lestyán Margit, Szöllősi Irén 106 K. Sörből: Holstein Simonné, Baczó Lászlóné, Izsák Erzsé, Höhr Anna 5S K 57 f. Thea- és fekete-kávéből: Fankovits Gyuláné, Szakács Gyuláné, Nagy Irma 32 K 42 f. Szivarból: Kovács Dánielné, Bartha Rózsika, Gyarmathy Vilma, Pásztor Mariska, Ráduly Irma, Bartók Anna, Herman Helén 107 K 61 f. Virágból: Molnár Margit, Vajda Pirokska, Nagy Irma 55 K 70 f. Világposta: Szakács Erzsé, Mészáros Róza, Vass Irma, Vass Róza 32 K 48 f. Ételből és borból: Szalay Berta 72 K 72 f, Derzsi Juliska 61 K 42 f, Höhr Anna 44 K 12 f, Sepszi Erzsé 42 K 52 f, Szakács Vilma 39 K 80 f, Gál Berta 26 K 22 f, Sepszi Róza 25 K 72 f, Bodrogi Juliska 23 K 90 f, Höhr Mártha 19 K 10 f, Sándor Emma 18 K 44 f, Bartók Anna 12 K 02 f, Istvánffy Róza 10 K 70 f, Izsák Erzsé 10 K 14 f. A világ hét csudájából befolyt 2 K 20 f. Midőn ezen szép eredményről beszámolok, nem mulaszthatom el, hogy leányiskolánk nevében hálás köszönetet ne mondjak elsősorban Székelyudvarhely város nemes közönségének, mely ismételt ízben olyan buzgón felkarolta iskolánk ügyét. S hálás köszönetet mondok az estélyen közreműködött női- és férfi rendező-bizottságnak, élén Riemer Gusztáv ural és a tréfás programot előadó uraknak, kik szintén hozzájárultak a sikerhez. Székelyudvarhely, 1904. február 19. Vajda Ferenc, ref. pap.

— **Köszvényesek öröme** az a kellemes hír, melyet a Zoltán-féle kenőcsről számtalan meggyógyult csusz- és köszvényes beteg mond. E páratlan kitűnő szer már néhány napi használat után a legmakacsabb csusz és köszvényes bajokat meggyógyította, mit számos köszönő levél és több orvosi nyilatkozat bizonyít. Üvegje 2 korona Zoltán Béla gyógytárában, Budapesten.

— **Szentkirályon** minap a tankönyv-alap javára rendezett műkedvelői színelőadással egybekötött táncestély alkalmával felülfizettek: Fekete Imre, György Lázár, Tamás Péter, Paschek Viktor, Kiss András, Németh Gyula, Tamás Ignác 1—1 K, Bakó Antal 2 K, Bálint Károly 40 f, Tallyán Imre 50 f, Rösler és Gábor 3 K, Gáspár Árpád 60 f, Horváth József 40 f, N. N. 20 f.

— **Az áll. iskola tanítótörsége** által Parajdon minap rendezett zártkörű táncvigalom szépen sikerült, mely alkalmából az összes bevétel volt 81 K 20 f, tiszta bevétel 18 K 2 f. Felülfizettek: Mekkey P. 2 K, Szeitz M. 60 f, Stein D. 60 f, Szilágyi Ignác 2 K 40 f, Ferenczy P. 20 f, Rucsesztorfer 40 f, Székely János 40 f, Bozsoky V. 60 f, N. N. 60 f, Klör V. 60 f, Kuty K. 20 f és Benedek K. 60 f. Ugyancsak az áll. iskola tanítótörsége rendezett február 16-án egy fillérestélyt. Előadattak: Balatoni nóták, a vegyes dalkar által. Magyar népdal egyveleg, a férfi dalkör által. A vén író, szavalta Kakucs György áll. tanító. Népdal egyveleg a vegyes dalkör által és végül tombola. Bevétel volt 83 K, tiszta jövedelem 18 K 02 f. Felülfizettek N. N. 10 f, Sándor N. 10 f, dr. Kovács Géza 1 K, Ilyés J. 10 f, Trucza 40 f, Czehe A. 10 f, Stein D. 20 f, Kuty Gy. 10 f és Keul L. 20 fillér.

— **Kiadó lakás.** A Szent-Imre-utcában egy 3 szobából és konyhából álló utcai lakás, Szentgyörgynaptól kiadó. Értekezhetni Pap János tulajdonosnál.

Törvénykezés.

Bűnügyi tárgyalás. A helybeli kir. járásbíró-ságnál az e hó 18-án megtartott tárgyalás rendjén Székely Józsefné szentléleki lakos lopás vétsége miatt 7 napi fogházra ítéltetett.

Közgazdaság.

Az Udvarhelyvármegyei Gazd. Egyesület elnökségétől.

Szám: 55—1904.

Hirdetmény.

Az Udvarhelyvármegyei Gazdasági Egyesület február hó 29-én és március 1-én, a Nagyméltóságú m. kir. Földművelésügyi Miniszterium, az O. M. G. E. és E. G. E. támogatásával Székelykeresztúrott országos jellegű tenyészállat-kiállítást és vásárt rendez.

E kiállításon az ország összes tenyésztői versenyezhetnek, magyar-erdélyi fajta, saját nevelésű 2 évet betöltött bikaikkal és oly 2—3 éves üszőkkel s borjas teheneikkel, melyek egy év óta birtokaikban vannak, ami előjárásági bizonyítvánnyal igazolandó. E feltétel alól kivételnek azon tenyésztők, akik tehenüket vagy üszőiket az egyesület közbenjöttével vették.

A nagytenyésztők bikái részére kitűzött díjakra kistenyésztők kiváló minőségű bikái is pályázhatnak.

A borjas tehének és üszők után pénzdíjat csak kistenyésztők nyerhetnek, nagytenyésztők elismerő oklevéllel tüntetnek ki.

A községi bikáknál kitüntetendő azon tenyészítő neve, akitől a bika vásároltatott.

Díjak. I. bikák részére: A) Nagytenyésztőknek: 1. Az O. M. G. E. tiszteletdíja 2-ik 150 K. 3-ik az E. G. E. adománya 100 K. 4-ik 50 K. 5-ik 50 K. 6-ik 50 K. B) Kistenyésztőknek: 1-ső 80 K. 2-ik 60 K. 3-ik az E. G. E. adománya 50 K. 4-ik 40 K. 5-ik 30 K. 6-ik 15 K. C) Községeknek: 1. díj 25 K. 2. díj 20 K. 3. díj 15 K. 4. díj 15 K. II Borjas tehének részére: 1. Az O. M. G. E. adománya 100 K 2-ik 80 K. 3-ik 60 K. 4-ik az E. G. E. adománya 50 K. 5-ik 40 K. 6-ik 30 K. 7-ik 20 K. 8-ik 20 K. III. Tenyész-üszők részére: a) 3 évesek: 1-ső díj 80 K. 2-ik díj 60 K. 3-ik díj 50 K. 4-ik díj 40 K. b) 2 évesek: 1-ső díj 50 K. 2-ik díj 40 K. 3-ik díj 20 K. 4-ik díj 10 K.

Ezen kiállításon a legismertebb nevű tenyészítők a legkiválóbb állataikkal szoktak megjelenni, azért itt ugy a községek, mint magánosoknak a legjobb alkalmuk van arra, hogy tenyészállat szükségleteiket beszerezzék. Az üszők és tehenekből a székelyföldi Min. kirendeltség a székely akció részére esetleg bevásárlásokat fog eszközölni.

A kiállítás díjmentes, de az eladott állatok vételárából 2% az egyesület javára fizetendő.

A bejelentések **Gálffy Kálmán** székelykeresztúri főszolgabíró urnál eszközözendők, aki a kiállításra érkező vendégek elszállásolásáról, a tenyészállatok istállózásáról gondoskodik és minden tudakozódásra felvilágosítással szolgál.

Székelyudvarhely, 1904. február hó 10-én

Hollaky Arthur,
elnök.

Hlatky Miklós,
titkár.

Szerkesztői üzenetek.

D. G. Sarkad. (Biharvármegye.) Itt adjuk érdekes levelének egy részét:

„... legutóbbi tárcacikke alapján kegyeskedjek átadni főmunkatársának legforróbb köszönetemet, hogy alkalmi cikkével oly kedves örömet okozott nem csak nekem, hanem családomnak is. — Magam is akartam ily irányú közleménnyel felkeresni Teintettségedet, de féltem a székelyek nagy gastronomjától (generis feminina) E. Keményffy Katinkától, kit ugyan csak a lapokból ismerek, de ez is elég arra, hogy tekintélylyé váljak előtttem s most is aggodva kérem a szerkesztő urat, hogy mi tiszol e tárcacikkhez E. Keményffy Katinka? Bizony mi nem felelhetünk E. Keményffy Katinka

helyett, de érezzük a jókedvű maliciát sorairól. Alig ha nem arra céloz, hogy e kitűnő nő munkatársunk „férfias” tárcáját, főmunkatársunk „nőies” tárcája követte. Azt hisszük E. Keményffy Katinkának oly talpra esetten tudna írni a főzés tudományáról, mint a hogy irt egy jogi elmefuttatást. — Egyébként a szerepek felcserélése csak látványosság és ezt megmagyarázhatják az érdekeltek — ha akarják.

G. L. Etéd. Közölni fogjuk és várjuk az ígért cikket. Köszönet.

Nyilt-tér*

Nyilatkozat.

A Szentpétery Ferenc ur által ellenem rágalmaszást miatt indított büntető ügyben kijelentem, hogy a kolozsvári m. kir. posta- és távirda igazgatóságához 2192—904. szám alá beadott Szentpétery Ferenc urra vonatkozóan rágalmaszó állításokat tartalmazó följelentést én nem tettem, annak megtételére senkit meg nem hatalmaztam s én Szentpétery Ferenc urat sérteni nem is akartam.

Kelt Székelyudvarhelyen, 1904. febr. 20.

Biró Irma.

En Szentpétery Ferenc kijelentem, hogy a fenti nyilatkozat következtében Biró Irma urnő ellen rágalmaszást vétsége miatt emelt vádat elrejtettem.

Szentpétery Ferenc

Szilárd és folyékony
Sarg-féle Szappan
Glycerin
a bőrt fehérré és gyöngéddé teszi.
Mindenütt kapható.

Sarg-féle Glycerin szappan

ugy felnőtteknél, mint gyermekeknél a leggyöngébb korban a **legkitűnőbb tisztító szernek** bizonyult. Ismert tekintélyek, mint dr. Hebra tanár, Schauta, Frühwald, Breus Károly és Gusztáv, Schaudlbauer stb. által a legjobb eredménnyel használják.

* Az e rovatban megjelenő közleményekért semmi felelősséget sem vállal a Szerk.

A legjobb és legolcsóbb

közvetítő az

apróhirdetés!

Aki gyorsan és előnyösen házat, birtokot, üzletet, árut venni vagy eladni akar, **Aki** bármiféle állást vagy foglalkozást keres, **Aki** lakást, üzletet, birtokot stb. bérbe venni vagy adni kíván, **Aki** társat, pénzkölcsönt stb. keres, **Aki** o szobalányt, mindenest, gyermekleányt keres, **Aki** férjhez menni, nősülni, vagy más ismeretséget, vagy levelezni akar,

biztosan és leggyorsabban eléri célját, ha igénybe veszi a

„Székely-Udvarhely”

Apró hirdetés

rovatát, ahol minden egyszerű nyomású szó csak négy fillér.

! Eladó vadászfegyverek !

Egy használt, de jó állapotban levő drilling (háromcsövű vadászfegyver) és egy 20 cal. serétes lancaster fegyver eladó. Cim e lap kiadóhivatalában.

Részletfizetésre eladó ház.

Székelyudvarhelyt, a Solyomossy-utca 30. sz. kő- és téglából épült 6 szobás (konyha, kamara, pince és nagy színnel bíró) cserepes fedelű ház, 246 négyszögöl területű beltelekkel együtt 14 évi részletfizetéssel, igen olcsón és azonnal eladó.

BOR. Jó és olcsó asztali csemegé és gyógyborok literenkint 28 krtól 1 ft 40 krtig **Fernengel Gyula** bor nagykereskedésében kaphatók. 5 literen felüli vételnél külön kedvezményes árak.

Eladó szálloda. Néhai Kassay Domokos örökösei Székelyudvarhelyt, a Batthyány-téren levő, jelenleg: Központi szálloda, épületes telket szabad kézből eladják. Az eladás feltételei: Dr. Kassay Albert városi tisztiorvos, mint az örökösök megbizottjánál megludhatók.

Előkelő üzlethelyiség. Székelykeresztúron, a piac-téren, egy üzlethelyiség, valamint 3 szoba, konyha, segédlakás és melléképületek kiadó. Bővebb felvilágosítást ad Benkő Mihály tulajdonos.

Pénzt. sok pénzt. havonként 1000 koronáig kereshet mindenki tisztességesen minden szakismeret nélkül. Küldje be címzet: „E 452” jelige alatt a következő címre: Annoncen Abteilung des „Merkur” Mannheim, Meerfeldstrasse No 44.

Megrendeléseknél kérjük lapunkra hivatkozni!

Kész butorok
Székelyudvarhelyt (Batthyány tér 12. sz.) feltűnő olcsó árban és a legjobb kivitelben, nagy választékban kaphatók: **Weisz Ármin** butorraktárban.

126 - 904. k. sz.

Hirdetmény.

Erked község előjárósága által ezennel közhírré tétetik, hogy a 10488 hold területet magában foglaló vadászterületét a f. 1904. év július hó 1-től 1907. év június 30-ig terjedő időre nyilvános árverésen folyó év február hó 28-án d. e. 9 órakor a község házában haszonbérbe adja; kikiáltási ár évi bérlet címen 50 korona.

Erked, 1904. február hó 13-án.

Bülint Mihály,
jegyző.

Haim Márton,
k. főbíró.

A Richter-féle
LINIMENTUM CAPS. COMP.
Horgony - Pain - Expeller
egy régi kipróbált háziszér, amely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmaztatik köszvényél, csúznál és meghűléseknél.
Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” cizéjeggyel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár: **Török József**, gyógyszerésznél Budapesten.
Richter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari szállítók.
Rudolstadt.

Kapható Székelyudvarhelyt:

Koncz Ármin gyógyszerárban.

A „Székelykeresztur-köri Önszegélyző Népbank”

Székelykeresztúron, 1904. évi március 6-ikán délelőtt 9 órakor hivatalos helyiségében tartja meg

32-ik rendes közgyűlését,

melyre a tagok tisztelettel meghívattak.

Tárgyszorozat:

1. Az igazgatóság jelentése az 1903-ik üzletévről.
2. Zárszámadás és mérleg előterjesztése, a felügyelő bizottság jelentésével.
3. Mérleg megállapítása és a felmentvény iránti intézkedés az igazgatóság- s a felügyelő bizottságra nézve.
4. Az igazgatóság előterjesztései: a) nyerevényre; b) a késedelmes betevőkre és kamatlábra nézve.
5. Általános tisztújítás megejtése az alapszabály 36. § a) pontja értelmében.
6. Indítványok.

Székelykeresztur, 1904. febr. 17.

Az igazgatóság.

3-904. iskolaszéki szám.

Pályázati hirdetmény.

A székelyudvarhelyi városi elemi fin iskolánál a halálozás folytán megüresedett igazgatótanítói állásra és az ennek betöltésével esetleg megüresedő osztálytanítói állásra ezennel pályázatot hirdetek s felhívom mindazokat, kik ezen állások valamelyikét elnyerni ohajják, hogy képesítésüket, korukat és eddigi szolgálatukat igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérésüket hozzám **folyó évi február hó 29-ig** nyújtsák be.

Az igazgató tanítói állás javadalmazása évi 1200 K fizetés és 240 K lakpénz, az osztálytanítói állás javadalmazása évi 1000 K fizetés és 200 K lakpénz.

Ha az igazgató-tanítói állás az iskolánál már működő valamelyik tanítóval töltetik be, az osztály-tanítói állás azon pályázók közül fog betöltetni, kik kérvényükben kijelentik, hogy esetleg az osztály-tanítói állásra is pályáznak.

Székelyudvarhely, 1904. febr. 11.

Szakáts Zoltán,
polgármester, iskolaszéki elnök.

Kedvezmény olvasóközönségünknek!

A

* Budapesti Bazár *

dus tartalma, magas színvonalu és a legolcsóbb magyar modern divatlap. Előfizetési ára postai küldéssel vagy házhoz szállítva negyedévenként egy korona 50 fillér, akik azonban kiadóhivatalunknál, Székelyudvarhely, Kossuth-utca 15. szám alatt rendelik meg, azoknak jóval mérsékeltbb ár mellett kedvezményképen

1 korona 30 fillérért

küldetjük. — A „Budapesti Bazár” bármely hónap elsejétől megrendelhető. — A Budapesti Bazár minden számában kitűnő szépirodalmi rész, 40-50 ábrát tartalmazó divatrész, természetes nagyságu rajz- és kézimunkákat tartalmazó szabásiv, diszes borítékiv van. A szabásiv magyarázata világos és könnyen megérthető. A Budapesti Bazár a társadalom minden osztályának igényeit kielégíti. A divatot kereső uri nőknek és a munkás szabónőknek egyaránt szüksége van ez

olcsó magyar divatlapra.

A Budapesti Bazár megjelen havonként kétszer, minden hónap elején és közepén.

888-1903. vhtói szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti IV. kerületi kir. járásbírósnak 1903. évi Sp. 227. számú végzése következtében dr. Loesz Antal budapesti ügyvéd által képviselt Ravasz Miklós h.-szt.-páli lakos ellen 218 K 20 fillér hátralék s jár. erejéig 1903. évi november hó 26-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 900 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: 2 sertés, 1 szekér, 3 borju és 3 szekér nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az oklándi kir. járásbírósnak 1903-ik évi V. 374/3. számú végzése folytán 218 korona 20 f hátralék tökekövetelés, ennek 1902. évi december hó 31. napjától járó 5 százalék kamatai, egyharmad százalék váltódij és eddig összesen 80 K 60 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig H.-szentpálon alperes: el 1904. évi február hó 24. napjának délutáni 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezen-olgy megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107-ik és 108-ik §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Oklánd, 1904. febr. 7. napján.

POLLÁK IGNÁC,
kir. bir. végrehajtó.

